

Urząd Miasta Ciechanów
Biuro Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

Załącznik
do Uchwały Nr 543/XXIX/2017
Rady Miasta Ciechanów
z dnia 21 grudnia 2017r.

**Miejski Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
DLA MIASTA CIECHANÓW
na 2018 rok**

Ciechanów, grudzień 2017

I. Wprowadzenie

Spośród wszystkich zagrożeń społecznych, które odgrywają ważną rolę w kształtowaniu się polityki rozwiązywania problemów społecznych uzależnienie od alkoholu i jego szkodliwe spożywanie zajmują miejsce szczególne. Stanowią tym samym przestrzeń, której nie można lekceważyć i należy dołożyć wszelkich starań, aby zminimalizować negatywny wpływ alkoholu i uzależnienia na lokalną społeczność miasta Ciechanowa.

Problem choroby alkoholowej nie dotyczy, bowiem tylko i wyłącznie konkretnej osoby będącej w nałogu, ale oddziałuje na rodzinę, sąsiadów, współpracowników, itd.

Bliscy osoby uzależnionej żyją najczęściej w permanentnym stresie, który wynika z nieprzewidywalności reakcji osoby pijącej w sposób pozbawiony kontroli.

Destrukcyjny wzorec postępowania i poważne zaburzenia zachowań osoby uzależnionej sprawiają, że jej osobisty dramat dotyka często w tragiczny sposób innych ludzi.

Nadużywanie alkoholu powoduje narastającą koncentrację aktywności życiowej na sprawach związanych z pićiem. Zwiększa się ilość czasu przeznaczanego na zdobywanie alkoholu lub jego picie oraz na uwalnianie się od następstw jego działania. Tym samym zaniedbywane zostają inne ważne sprawy w życiu osoby pijącej. Wraz ze wzrostem znaczenia alkoholu w życiu osoby uzależnionej słabnie jej zaangażowanie w realizację dotychczasowych pasji i zainteresowań. Picie odbiera osobie uzależnionej zdolność cieszenia się z zajęć czy aktywności, które dotychczas były ważnym źródłem przyjemności. Zajęcia, którym nie towarzyszy picie tracą atrakcyjność. Osoba nadużywająca alkoholu rezygnuje z ważnych dla siebie relacji społecznych, gdy nie są one związane z konsumpcją napojów alkoholowych bądź charakteryzują się brakiem przyzwolenia na picie. Nadmierne używanie alkoholu, a zwłaszcza uzależnienie, rodzi negatywne konsekwencje we wszystkich sferach funkcjonowania osoby pijącej oraz jej najbliższego otoczenia. Mimo dość uniwersalnego charakteru rodzajów doświadczanych szkód, ich dolegliwość zawsze dotyka w sposób indywidualny konkretne osoby. Podstawowe negatywne konsekwencje picia alkoholu dotyczą problemów na wielu płaszczyznach: zdrowotnej, społecznej, finansowej, prawnej, duchowej. W miarę nasilania się uzależnienia problemy narastają i stają się coraz bardziej dotkliwe.

Według najnowszych badań przeprowadzonych przez Światową Organizację Zdrowia dla regionu europejskiego nadużywanie alkoholu wciąż znajduje się na czołowym miejscu w klasyfikacji głównych czynników zagrażających zdrowiu i życiu obywateli. Najczęstszą przyczyną śmierci Europejczyków są choroby układu krążenia (50%), następnie choroby nowotworowe (20%) i właśnie nieodpowiedzialne spożywanie alkoholu (6,5%). Europejski

Raport Zdrowia zwraca uwagę na fakt, że wiele chorób, z którymi walczy współczesne społeczeństwo ma swoje źródło w szkodliwym używaniu wyrobów alkoholowych. Wśród nich znajdują się: choroba mięśnia sercowego, uszkodzenia mózgu, przewlekłe zapalenie wątroby, marskość wątroby, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, ostre i przewlekłe zapalenie trzustki, zapalenie błony śluzowej przełyku oraz wiele innych.

Kolejna ważna kwestia, której przejawy są wysoce niepokojące to spożywanie napojów alkoholowych przez kobiety w ciąży. Badania wykonane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2005 roku wskazują, że co trzecia kobieta spodziewająca się dziecka pije piwo, wino lub wódkę. Wynikiem takiego postępowania są najczęściej wady rozwojowe płodu (wady serca, nerek, problemy z widzeniem i słyszeniem), nieodwracalne uszkodzenia mózgu, niska waga urodzeniowa, poronienie lub przedwczesny poród. W Polsce każdego roku przychodzi na świat 9 tysięcy dzieci z FAS (płodowym zespołem alkoholowym), który jest nieuleczalny, a jego konsekwencje dziecko będzie odczuwać przez całe życie.

Niezwykle ważnym aspektem przeciwdziałania alkoholizmowi jest działalność profilaktyczna skierowana do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców. Grupa najmłodszych mieszkańców miasta Ciechanowa jest mocno narażona na negatywne skutki zbyt wczesnego i nieodpowiedzialnego używania napojów alkoholowych. Dzięki ankietom przeprowadzonym w polskich szkołach w 2015 roku w ramach programu „European School Survey on Alcohol and Drugs” („Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach na Temat Używania Alkohol i Narkotyków”) wiemy, że alkohol nadal pozostaje najbardziej rozpowszechnioną wśród młodzieży substancją psychoaktywną. Przynajmniej raz w swoim życiu konsumowało alkohol 84% uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych i 96% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Jednocześnie 13% uczniów należących do młodszej grupy wiekowej i 20% uczniów ze starszej grupy przyznało się, do co najmniej jednokrotnego upicia się aż do utraty kontroli nad swoim zachowaniem.

Każdego roku dzięki współpracy władz, kompetentnych instytucji i szkół z terenu Ciechanowa jest przygotowywany i przeprowadzany „Tydzień Profilaktyki” skupiający dzieci i młodzież wokół tematu poszukiwania alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego, organizowane są wydarzenia służące promocji zdrowego stylu życia, pikniki i festyny integrujące ze sobą członków rodzin i mieszkańców w ogóle. Wszystkie wyżej wymienione działania mają ogromne znaczenie w uświadamianiu oraz edukowaniu mieszkańców miasta Ciechanowa, a wspólne zaangażowanie w ich organizację będzie procentować już w najbliższej przyszłości.

Jednym z podstawowych zadań wynikających z polityki społecznej prowadzonej w Ciechanowie jest monitorowanie dynamiki problemów alkoholowych, podejmowanie konkretnych działań służących ich rozwiązywaniu oraz minimalizowanie już zaistniałych negatywnych skutków szkodliwego picia alkoholu.

Najważniejszymi aktami prawnymi regulującymi kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu, są:

- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz. U z 2016 r. , poz. 487 ze zmianami)
- Ustawa o zdrowiu publicznym (Dz. U 2015 poz. 1916);
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U z 2015 r., poz. 1515);

II. Zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi obejmują:

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

III. Problemy alkoholowe w mieście Ciechanów

Ciechanów liczy **43 342** mieszkańców, w tym dorosłej populacji ok. **36 055** mieszkańców. Zgodnie z rekomendowanymi wskaźnikami PARPA 2-3% dorosłej populacji mieszkańców to osoby uzależnione tj. 721 – 1 082 osób a około 7% nadużywające i pijące szkodliwie tj. 2 524 mieszkańców Ciechanowa.

Wśród osób uzależnionych jest dwukrotnie więcej mężczyzn niż kobiet. Skutkami uzależnienia od alkoholu obciążonych jest ok 12% członków rodziny tj. współmałżonków i dzieci.

W Ciechanowie jest 180 punktów sprzedaży alkoholu. Jeden punkt sprzedaży przypada na 240,79 mieszkańców.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie wynika, że 2017 roku policja:

1. Przeprowadziła 1222 interwencje domowe, w tym 410 dotyczyło stricte przemocy w rodzinie,
2. Zatrzymano 26 sprawców przemocy w rodzinie (art. 15a),
3. Zatrzymano do wytrzeźwienia 57 sprawców przemocy domowej,
4. Wszczęto 7 postępowań karnych z art. 207,
5. Zakończone zostały 34 postępowania karne z art. 207 kk,
6. Do wytrzeźwienia zatrzymano łącznie 171 osób,
7. Nietrzeźwi kierowcy popełnili 198 przestępstw i wykroczeń drogowych a 129 zatrzymano do wytrzeźwienia.

Realizatorzy programów i warsztatów profilaktycznych w ciechanowskich szkołach prowadzą rokrocznie diagnozę problemową w grupach uczniów, z którymi pracują.

Alkohol nadal stanowi najbardziej popularną substancję psychoaktywną. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło go blisko 84% 15-16 latków.

Szczególnie niebezpieczne dla młodego człowieka są przypadki silnego upicia się. Takie doświadczenie deklarowało 37% gimnazjalistów. Nadal najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo na drugim miejscu wódka a na trzecim wino.

Coraz częściej uczniowie sygnalizują zjawisko cyberprzemocy przejawiające się w prowokowaniu i atakowaniu przez Internet, izolowaniu w grupach i na portalach społecznościowych, rozsyłaniu kompromitujących zdjęć, filmów, wstydlivych wypowiedzi. To stosunkowo nowe, ale nasilające się zjawisko.

Realizatorzy zauważyli również deficyty w radzeniu sobie ze stresem, które bywają źródłem agresji rówieśniczej. Czasami uczniowie wskazywali, że najczęściej redukuje stres i przeżywane problemy alkohol. Innymi przyczynami sięgania po alkohol, o których mówili uczniowie to ciekawość, pokonywanie nieśmiałości, akceptacja grupy i brak asertywności. Najczęściej do pierwszego kontaktu z alkoholem dochodzi w środowisku rodzinnym (impreza sylwestrowa) uroczystości rodzinne, na drugim miejscu wycieczki szkole następnie spożywanie alkoholu w plenerze.

Zdaniem uczniów zmniejszyła się dostępność do zakupu alkoholu, częściej pytani są o dowód osobisty przy próbie zakupu piwa.

IV. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej.

W realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współuczestniczą:

1) Biuro ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień :

- tworzy projekt programu i koordynuje jego realizację,
- motywuje osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego,
- organizuje i nadzoruje pracę świetlic opiekuńczo-wychowawczych,
- organizuje dożywianie dzieci,
- organizuje wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży,
- udziela pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom doświadczającym przemocy,
- organizuje profesjonalną edukację dla nauczycieli, policjantów, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych,
- organizuje i nadzoruje realizację programów i akcji profilaktycznych w szkołach.

2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- konstruuje i opiniuje program, projekty uchwał oraz oferty wpływające w trakcie roku,
- podejmuje działania zmierzające do kierowania osób uzależnionych na leczenie pod nadzorem Sądu,
- sporządza Niebieską Kartę zgłaszającym się osobą doświadczającym przemocy,
- wydaje opinie, postanowienia określone przepisami prawa w sprawach udzielania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

3) Komenda Powiatowa Policji.

- dokonuje kontroli funkcjonowania placówek sprzedaży napojów alkoholowych pod względem zasad przestrzegania prawa, w szczególności egzekwowania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych
- zabezpiecza ochronę osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- współuczestniczy w edukacji młodzieży szkolnej w zakresie profilaktyki uzależnień,
- przeprowadza wywiady w rodzinach z problemem alkoholowym na zlecenie Komisji.

4) Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich w Ciechanowie.

- orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- ustanawia nadzór kuratora sądowego nad leczeniem,

5) Biegli sądowi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – biegły psycholog, biegły psychiatra,

- na zlecenia MKRPA sporządzają opinie psychologiczno – psychiatryczne w przedmiocie uzależnienia dla potrzeb sądu.

6) Ciechanowskie Parafie.

- prowadzą profilaktyczną działalność edukacyjną wśród dzieci i młodzieży skupionej przy Kościele,
- współuczestniczą w promowaniu postaw trzeźwościowych i abstynencyjnych wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Ciechanowa za pośrednictwem gazety parafialnej.

7) Instytucje Lecznictwa i Poradnictwa.

- Poradnia Leczenia Uzależnień przy Specjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim,
- Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji w Ciechanowie,
- Grupy samopomocowe AA i AL- ANON.
- Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla rodzin z problemem uzależnień przy parafii św. Piotra Apostoła

8) 388 osobowa grupa przeszkolonych nauczycieli i pedagogów szkolnych w zakresie profilaktyki uzależnień,

9) Placówka Wsparcia Dziennego.

V. CELE PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu oraz zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- **Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców Ciechanowa (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- **Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.
- **Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych, programy ograniczenia picia (pop) itp.
- **Rehabilitacji** – Realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Cele strategiczne Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób nadużywających, uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin poprzez zapewnienie dostępu do świadczeń terapeutycznych i rehabilitacyjnych oraz pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
- 2) Ograniczenie rozpowszechniania zjawiska nadużywania alkoholu oraz związanych z tym problemów.

Cele szczegółowe Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Umożliwienie osobom nadużywającym oraz uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin korzystania z różnorodnych form profesjonalnych działań pomocowych.
- 2) Prowadzenie działalności profilaktycznej i informacyjnej na rzecz mieszkańców Ciechanowa w zakresie problemu uzależnienia i nadużywania alkoholu.
- 3) Wspomaganie działalności podmiotów służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

VI. ZADANIA PROGRAMU

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

W 2018 r. zakupione zostaną usługi terapeutyczne i psychologiczne w każdą sobotę, adresowane do osób uzależnionych i ich rodzin oraz młodzieży zagrożonej problemem uzależnienia, eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi.

Oferta przeznaczona jest dla mieszkańców Ciechanowa w godz. 9⁰⁰ - 14⁰⁰. Realizatorem tej oferty jest Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji TOT usytuowane przy ul. Zamkowej 24.

W II kwartale powstanie również grupa wsparcia dla kobiet współuzależnionych i doświadczających przemocy.

W 2018 r. realizowany będzie program rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonej psychoterapii uzależnienia.

Pokryte zostaną koszty superwizji klinicznej dla pracowników Poradni Leczenia Uzależnień przy Szpitalu Wojewódzkim w Ciechanowie, pracowników Centrum Psychoterapii i Psychoedukacji TOT w Ciechanowie oraz zespołu terapeutycznego Oddziału Leczenia Uzależnień w Przasnyszu.

Superwizowanie pracy terapeutów jest najlepszą formą doskonalenia zawodowego oraz przeciwdziałania niewłaściwym praktykom klinicznym i naruszeniom zasad etyki zawodowej terapeutów. W trosce o podnoszenie standardów usług terapeutycznych kontynuowana jest taka forma szkolenia zespołów terapeutycznych współpracujących z miastem.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Kontynuowane będą dyżury interwencyjno – wspierające przez psychologów, prawnika, pracownika socjalnego. Adresatami tego przedsięwzięcia są rodziny z problemem alkoholowym, osoby doświadczające przemocy w rodzinie, dzieci i młodzież oraz osoby stosującej przemoc.

Również kontynuowana będzie grupa wsparcia dla uzależnionych kobiet w każdy czwartek od 17⁰⁰ do 19⁰⁰ w siedzibie Biura Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Nadal utrzymana zostanie oferta punktu informacyjno – konsultacyjnego w Parafii św. Piotra Apostoła adresowana do rodzin z problemem alkoholowym, czynna w każdy wtorek od 13⁰⁰ - 19⁰⁰.

Upowszechniane będą wśród mieszkańców miasta informacje o dostępnych formach pomocy dla rodzin borykających się z uzależnieniami i przemocą domową w formie ulotek, broszur, plakatów oraz za pośrednictwem mediów.

Czynny będzie również telefon zaufania od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰-19⁰⁰.

W ramach działalności punktu w porozumieniu z Proboszczem Parafii w każdą trzecią niedzielę miesiąca w kościele organizowane będą spotkania dla mieszkańców miasta pn. „Świadectwa życia w abstinencji”. Celem takich spotkań będzie dostarczenie wiedzy o istocie choroby alkoholowej, o jej charakterystycznych objawach, o formach pomagania osobie uzależnionej. Wszystkie takie informacje oparte będą o własne doświadczenia osoby dającej świadectwo życia w abstinencji.

Upowszechniane będą wśród mieszkańców miasta informacje o dostępnych formach pomocy dla rodzin borykających się z uzależnieniami i przemocą domową w formie ulotek, broszur, plakatów oraz za pośrednictwem mediów.

Prowadzona będzie praca psychoterapeutyczna z osobami pijącymi szkodliwie i nadużywającymi alkoholu, gdzie przyczyną takiego stanu rzeczy jest śmierć osoby bliskiej, problemy rodzinne i zawodowe.

Czynny będzie również telefon zaufania od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰-19⁰⁰.

Realizacja procedury zobowiązania do leczenia pod nadzorem sądu osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

1. Przyjęcie zgłoszenia w przypadku występowania nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ww. ustawy.
 - Wezwanie na rozmowę osoby, co, do której wpłynęło zgłoszenie o wystąpieniu, przesłanek z art. 24 ustawy i motywowanie jej do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego.
 - Skierowanie ww. osoby na badanie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego (art. 25).
 - Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego psychologa i psychiatrę.
 - Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art. 26 ust. 3).

Pozalekcyjne programy opiekuńczo - wychowawcze i socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i profilaktyczne w świetlicach szkolnych

- zatrudnienie wychowawców,
- dożywianie dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo - wychowawczych (napoje, soki, drożdżówki, owoce),
- materiały pomocnicze do realizacji zajęć,
- utrzymanie baz lokalowych, w których odbywają się programy,
- zorganizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci uczęszczających w ciągu roku na zajęcia opiekuńczo -wychowawcze,
- choinka dla dzieci, paczki świąteczne.
- zajęcia opiekuńczo – wychowawcze i profilaktyczne w świetlicach szkolnych,
- zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania,
- dożywianie dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo – wychowawczych w Placówce Wsparcia Dziennego (napoje, soki, drożdżówki, owoce).

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- Zrealizowane będą 2 edycje „**Szkoły Profilaktyki**”.

„Szkoła Profilaktyki” to program adresowany do nauczycieli, wychowawców, pedagogów i wszystkich osób pracujących w obszarze wychowania, profilaktyki i pomocy rodzinie.

Zagadnienie z definicją „profilaktyka” to działania służące ochronie przed zagrożeniem, a „wychowanie” to wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka. Aby wychowawca mógł być skuteczny, a jego działania miały efekt profilaktyczny wobec istniejących zagrożeń, musi zdobywać i doskonalić swoje kompetencje. Tego rodzaju umiejętności wymagają specjalnego szkolenia.

Celem szkolenia „Szkoła profilaktyki” jest zwiększenie umiejętności wychowawczych i pomocowych uczestników oraz przygotowanie ich do tworzenia środowiska sprzyjającego skutecznej profilaktyce zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Ważne umiejętności w tym zakresie to: radzenie sobie z własnymi emocjami, zdolność do nawiązywania konstruktywnych relacji, skutecznego komunikowania się z innymi, rozwiązywanie konfliktów, słuchania, wspierania i uzyskiwania wpływu w kierunku motywowania do zmiany niewłaściwych postaw. Program zakłada, że uczestnicy, w swoich miejscach pracy, staną się inicjatorami nowoczesnego myślenia o profilaktyce i będą wdrażać innowacyjne metody działania. Będą też inicjatorami tworzenia zespołów wychowawczych zdolnych do budowania nowoczesnych programów i zasad oddziaływania wychowawczego służącego profilaktyce pierwszorzędowej. Skuteczna profilaktyka wymaga stworzenia przyjaznego środowiska wychowawczego, w którym odpowiednio przygotowany nauczyciel rozumie sytuację rodzinną ucznia, potrafi pomóc i udzielić wsparcia oraz uczyć zachowań zgodnych z normami społecznymi.

Szkolenie obejmować będzie 40 godzin dydaktycznych i podzielone będzie na trzy bloki zajęć – dwa szesnastogodzinne i jeden ośmiogodzinny.

Blok pierwszy – obejmować będzie umiejętności interpersonalne i psychologiczne podstawy działań wychowawczych i profilaktycznych.

Blok drugi – poświęcony będzie znaczeniu więzi w prawidłowym rozwoju dziecka, znaczeniu relacji wychowawczej w procesie wychowania i wykorzystaniu metod socjoterapii w pracy wychowawczej.

W bloku trzecim – uczestnicy będą uczyć się tworzenia przyjaznego środowiska wychowawczego.

Po pierwszym bloku uczestnicy będą mieli za zadanie przygotować i przedstawić krótki program profilaktyczny możliwy do zrealizowania w ich miejscu pracy. Prowadzący pomogą w przystosowaniu go do warunków miejsca pracy i ocenią pod kątem zawartych w nim treści. W czasie ostatniego spotkania uczestnicy podzielą się z innymi doświadczeniami wynikającymi z przeprowadzenia zajęć .

- **W ramach profilaktyki uniwersalnej** zorganizowana zostanie III edycja imprezy sportowo – profilaktycznej pn. Ciechanów *Athletics Camp*. Już po raz trzeci adresowana jest do 300 osobowej grupy dzieci i młodzieży ciechanowskich szkół. W programie imprezy poza rywalizacją sportową przewidziane są zajęcia profilaktyczne i quizy sportowe dla młodzieży oraz pokazy multimedialne połączone z edukacją rodziców, nauczycieli i trenerów sportowych.
Omówione zostaną zagadnienia dotyczące substancji psychoaktywnych oraz sygnałów wskazujących, że dziecko może znajdować się pod ich wpływem.
- **Zakupione zostaną dwa alkometry** ogólnodostępne dla mieszkańców miasta. Celem tego przedsięwzięcia jest możliwość samodzielnego sprawdzania stanu trzeźwości. Pozytywnym aspektem tego rozwiązania jest fakt, że mieszkańcy kontrolują swój stan trzeźwości dobrowolnie, co w dalszej perspektywie prowadzi do zwiększenia samokontroli.
- **Wydana zostanie publikacja** promująca aktywność fizyczną i społeczną dzieci i młodzieży oraz wpływ postaw trenerów i liderów młodzieżowych na czynniki chroniące u najmłodszych mieszkańców naszego miasta.
- **Szkoły i placówki opiekuńczo – wychowawcze** są naturalnym miejscem do realizacji działań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą. Wiele zagadnień z tego obszaru jest podejmowanych w ramach normalnej pracy wychowawczej czy edukacyjnej.

W 2018 r. to zadanie będzie realizowane poprzez wdrażanie programów o potwierdzonej skuteczności:

- „*Archipelag skarbów*” – program profilaktyki uniwersalnej adresowany do uczniów szkół gimnazjalnych, ukierunkowany na ograniczenia zachowań problemowych (używanie alkoholu, narkotyków, przemoc rówieśnicza) realizowany w formie mityngów w dużych grupach – 5 realizacji.
- „*Szkolna interwencja profilaktyczna*” program selektywny profilaktyki narkomanii, który realizowany będzie w formie krótkiej interwencji podejmowanej przez przygotowanych merytorycznie nauczycieli i pedagogów szkolnych.
- „*Program profilaktyczny Debata*” – odbywać się będzie w formie krótkiej interwencji w grupie z udziałem dwóch prowadzących w jednej klasie przez trzy godziny. Adresowany będzie do uczniów klas V i VI, gdyż większość uczniów w tym wieku jest przed inicjacją alkoholową.

W trakcie realizacji programu wychowawcy będą obecni na zajęciach.

- „*Fantastyczne możliwości*” będzie to program profilaktyki uniwersalnej ukierunkowany na opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej u nastolatków wkraczających w wiek dojrzewania.
- **Zorganizowana zostanie III edycja szkolenia na temat** pracy wychowawczej i dydaktycznej z dziećmi z Alkoholowym Zespołem Płodowym (FAS).

W programie szkolenia omawiane będą zagadnienia uczące umiejętności przeprowadzenia wstępnej diagnozy zaburzeń rozwoju wywoływanych alkoholem oraz praca z dzieckiem nad regulacją emocji w późniejszym okresie rozwoju.

Szkolenie będzie adresowane do nauczycieli, pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych.

Przewidziany jest również Blok tematyczny dla położnych prowadzących „Szkoly rodzenia”.

- **Kontynuowane będą zajęcia** ze 150 osobową grupą dzieci kl. III SP nt. bezpiecznego korzystania z Internetu i przeciwdziałania cyberprzemocy.

- **Podnosić będziemy kompetencje** zawodowe służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi.

Jedną z umiejętności potrzebnych do skutecznego, profesjonalnego wykonywania swoich obowiązków przez przedstawicieli służb np. policji, straży miejskiej, pogotowia ratunkowego, pracowników socjalnych jest umiejętność nawiązywania kontaktu z osobą nietrzeźwą. W tym celu zorganizowane zostanie szkolenie dla przedstawicieli poszczególnych służb z zakresu komunikacji interpersonalnej i postępowania z klientami, pacjentami, pacjentami będącymi pod wpływem alkoholu.

- **W 2018 r. kontynuowane** będą działania na rzecz ograniczenia dostępu do zakupu alkoholu dzieciom i młodzieży pn. „Tajemniczy klient”.

- **Sportowe zajęcia pozalekcyjne** z elementami profilaktyki to zadanie wykorzystujące zainteresowania sportowe uczniów do przekazywania im ważnych treści profilaktycznych kształtujących ich postawy wobec życia.

Trenerzy sportowi wezmą udział w szkoleniu, którego celem będzie nabycie umiejętności konstruowania programów profilaktycznych, pracy z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych oraz radzenia sobie ze stresem i konstruktywnym wyrażaniem złości. Utrwaleniu wartości i nabytych przez uczniów umiejętności służyć będą wyjazdowe obozy podsumowujące półroczną pracę.

Współpraca z Kościołem w zakresie promowania postaw trzeźwościowych u osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży skupionej w oazach, scholach parafialnych i innych grupach.

- W ramach tej współpracy wspierane będą obozy z programem psychoprofilaktycznym dla dzieci i młodzieży, wyjazdowe warsztaty profilaktyczne promujące abstynencję uczące radzenia sobie z osobistymi trudnościami.

Wspierać będziemy również wyjazdowe formy tematycznych rekolekcji poświęconych współczesnym zagrożeniom takim jak dopalacze, narkotyki, alkohol, hazard, internet itp.

Nową formą edukacji mieszkańców miasta będzie cykl spotkań w Parafii św. Piotra Apostoła pod nazwą „Świadectwa życia w abstynencji po zakończonej terapii uzależnień”. Celem tego przedsięwzięcia będzie systematyczne upowszechnienie dostępnych form pomocy adresowanych do rodzin z problemami uzależnień,

przemocą domową oraz uwrażliwienie i edukacja tych mieszkańców miasta, którzy są nieobojętni wobec tych zjawisk, a nie posiadają wiedzy, w jaki sposób mogą pomóc. Spotkania odbywać się będą w każdą третią niedzielę miesiąca z wyłączeniem stycznia i miesięcy wakacyjnych.

Gośćmi spotkań będą osoby, które są żywym świadectwem pozytywnych zmian w swoim życiu.

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Ustala się miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 250 zł. brutto dla przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Komisji i 200 zł brutto dla każdego członka Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, płatne z dołu w terminie 14 dni od daty posiedzenia Komisji.
2. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w punkcie 1 jest udokumentowana (listą obecności) obecność na posiedzeniu Komisji.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem, jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora.

Ewaluacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez monitorowanie:

- liczby dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach profilaktycznych i psychoedukacyjnych,
- liczby osób uzależnionych i członków ich rodzin korzystających z pomocy Biura,
- liczby osób doświadczających przemocy,
- liczby dzieci biorących udział w zajęciach opiekuńczo - wychowawczych,

- liczby przeszkolonych kierowców biorących udział w zajęciach edukacyjnych,
- liczby osób zmotywowanych do podjęcia terapii,
- liczby szkół i innych placówek oświatowo - wychowawczych, w których zrealizowano programy profilaktyczne.

Zasady finansowania realizowanych zadań:

1. Każda oferta powinna być zgodna z art. 4¹ ust. 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. W ofercie określony musi być cel przedsięwzięcia, sposób realizacji, spodziewane efekty, kosztorys oraz dokumenty potwierdzające kwalifikacje realizatorów (w przypadku psychoedukacji i zajęć profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą)
3. Wysokość stawek za dyżury interwencyjno – wspierające, zajęcia opiekuńczo - wychowawcze i realizowane projekty profilaktyczne zatwierdza Prezydent Miasta.

Źródłem finansowania zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Środki zaplanowane w budżecie Miasta na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok wynoszą **920.000 zł**, natomiast pozostałe środki finansowe uzyskane z ww. opłat przeznaczone są na realizację Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok i wynoszą **50.000 zł**.

Środki finansowe zabezpieczono w dziale **851 Ochrona Zdrowia** budżetu miasta Ciechanów.

Opracowała:
E. Muzińska